

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 21. do 31. maja 2013

OBVESTILO

V zadnji dekadi maja so padavine v večjem delu Slovenije presegle dolgoletno povprečje, talni vodni rezervoar je bil ves čas dobro napolnjen. Tla so bila ponekod celo presežno namočena, kar je onemogočalo dela na poljih. Povsem onemogočena je bila košnja trave in sušenje za seno. Nekoliko slabše preskrbljena z vodo so bila le tla na osrednjem Štajerskem in v SV Sloveniji, kje je bilo treba zahtevnejše kulture še pred dežjem namakati. Več stopinj C prenizke za ta čas so bile temperature zraka, zato so toplotno občutljivejše poljščine, predvsem koruza, plodovke in zelenjadnice, nekoliko zastale v razvoju.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Zadnja dekada maja je bila od 3 do 4.5 °C hladnejša od povprečja, s povprečnimi dekadnimi temperaturami zraka okoli od 10 °C v hribovitih predelih osrednje in S Slovenije, med 11 in 13 °C v večjem delu osrednje in SV Slovenije in okoli 14 °C v JZ Sloveniji. Hladnejši, s temperaturami nižjimi od 10 °C, so bili gorati predeli SZ Slovenije. Najvišje dnevne temperature zraka so le v posameznih dneh segle do okoli 20 °C, sicer so bile večinoma nižje, do okoli 15 °C, v dneh z dežjem se je ogrelo le do okoli 10 °C.

Deževalo je pogosto, kar 4 do 9 dni je bilo deževnih, običajno jih je ob koncu maja le okoli 5. V zahodni polovici države je padlo od 70 do 120 mm dežja, od tega največ na Goriškem, Vipavskem, Cerkljanskem in na Bovškem. V vzhodni polovici Slovenije je padlo do okoli 60 mm na Dolenjskem, Kočevskem in v Posavju, na osrednjem Štajerskem in v SV Sloveniji pa le 30 do 40 mm dežja. Količina dežja je v zahodni Sloveniji za 70 do 140 % preseгла povprečje, v vzhodnem delu pa za okoli 35 %. Izjema je bil del osrednje Štajerske kjer je bila dekadna količina dežja skoraj enaka dolgoletnemu povprečju.

Ker so prevladovali deževni dnevi, je bila posledično za skoraj polovico manjša od povprečja tudi osončenost. V večjem delu Slovenije je bilo okoli 50 ur sončnih ur, v zahodni Sloveniji le 40 ur, le na Obali in v višjih predelih Slovenske Istre je bilo nekaj več sonca, do 70 ur.

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

Povprečno je izhlapelo od 2,5 do 3,5 mm vode na dan, od tega največ na Obali in ponekod v V in SV Sloveniji. Skupna dekadna količina izhlapele vode se je gibala med 25 in 40 mm, precej manj, le okoli 10 mm pa v hribovitih predelih.

STANJE RASTLIN

Premalo toplote v zadnji dekadi je pustilo sledi na vegetaciji, predvsem na gojenih rastlinah, saj so le te, predvsem koruza in plodovke, zastale v razvoju. Na srečo so talne temperature vztrajale nad 10 °C, ki je mejna temperatura, pod katero pri plodovkah zastanejo fiziološki procesi. Tudi pridelovalci jagod so bili zaskrbljeni, saj jagode neenakomerno dozorevajo in ne dosežajo povsod pričakovane arome in kvalitete plodov. Pšenica klasi, zgodnje sorte so zacvetele in že polnijo zrnje. Ječmen dozoreva. Pšenica ne dosega pričakovane višine bili, kar je posledica hladne prve polovice aprila, ko je zavirala bilčenje in pretoplo druge polovice, ki je s presežno toploto in obilno osvetlitvijo pognala bilke prehitro v klasje. Kljub vsemu iz SV Slovenije poročajo, da je klasje dobro nastavljeno, kar pa ne drži za rž, ki ima krajše klase od pričakovanih. Vremenske razmere niso bile ves čas naklonjene niti oljni ogrščici, ki ima prav tako krajše stroke, poleg tega je zorenje, neenakomerno zaradi dolgotrajno presežne vode v tleh in izmenjujočih se prehladnih in pretoplih obdobjih.

Neugodnim posledicam vremena lahko v letošnjem letu prištejemo še zbitost tal, ki je opazno večja kot v preteklih letih.

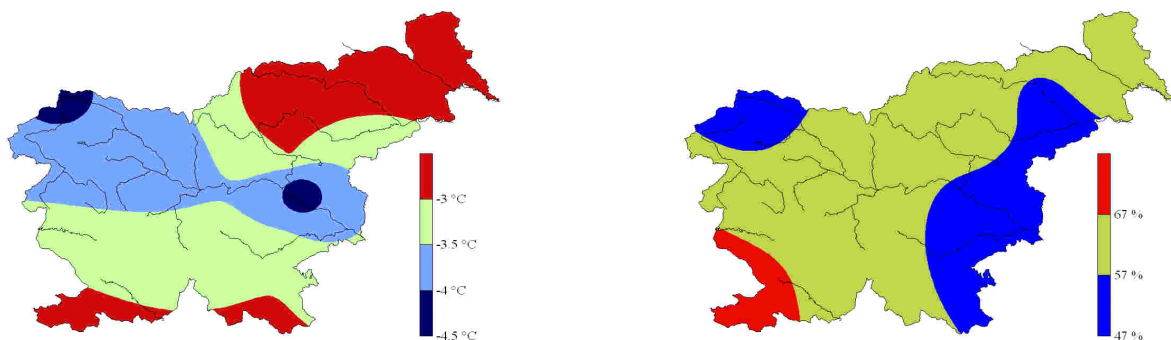
Preskrbljenost tal z vodo je le v Pomurju nihala, od stanja težko dostopne vode do stanja dobre preskrbljenosti tal z vodo, ki so jo vzpostavile padavine v zadnji dneh maja. Podobno je bilo tudi drugod v SV delu Slovenije, kjer je bilo potrebno za normalno preskrbo z vodo mlado zelenjavo (solata, paprika, zelje in čebula) pred dežjem vsaj enkrat namakati. V drugih delih Slovenije pa je bila zaloga vode v tleh obilna, tla so bila celo presežno namočena, kar je onemogočalo strojna dela na polju. Nemogoče je bilo nadaljevati s košnjo, travinje je ob dežju že poleglo.

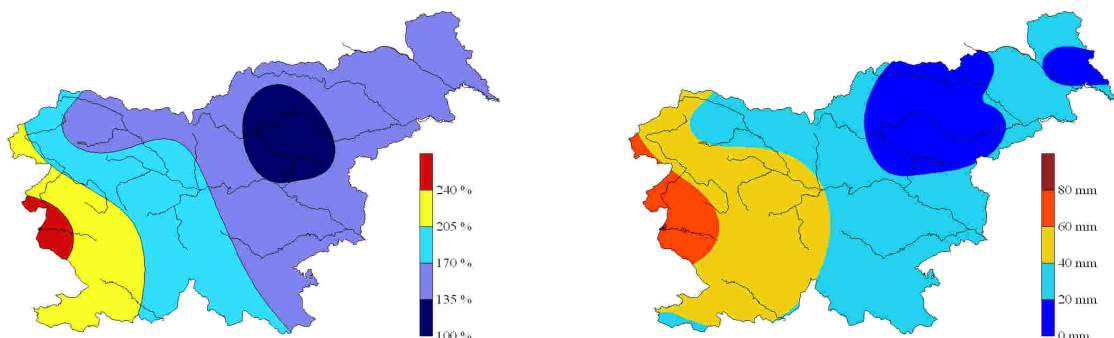
VODNA BILANCA

Običajno lahko v zadnji dekadi maja v večjem delu Slovenije že pričakujemo primanjkljaj vode, razen v osrednji Sloveniji, kjer je stanje še uravnoteženo. Letos so bile razmere povsem nasprotno dolgoletnemu povprečju, vodna bilanca je bila skoraj povsod po državi pozitivna in s precejšnjimi presežki glede na dolgoletno povprečje. Izjemi sta SV Slovenija in del osrednje Štajerske, kjer bila vodna bilanca blizu uravnoteženemu stanju.

Odklon temperature zraka (levo) in ur sončnega obsevanja (desno) v 3. dekadi maja 2013 od povprečja (1971-2000)

Odklon padavin (levo) in vodne bilance (desno) v 3. dekadi maja 2013 od povprečja (1971-2000)

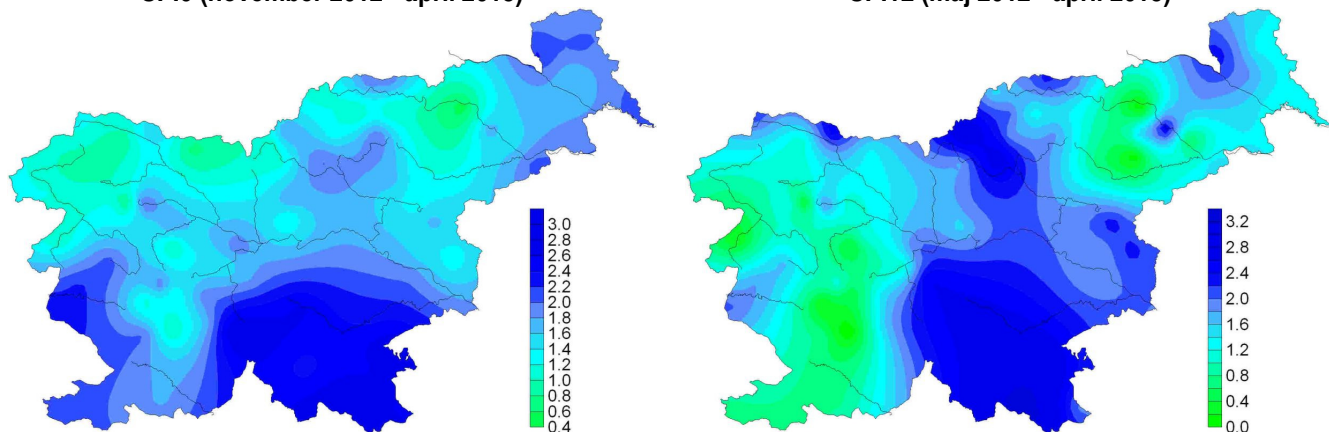

SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

Pozitivne oziroma negativne vrednosti SPI indeksa še ne pomenijo moče oziroma sušnosti pač pa le pozitivno oziroma negativno odstopanje padavin od dolgoletnega povprečja in v primeru velikih odstopanj nakazujejo izredno stanje. V polletnem obdobju, od novembra 2012 do aprila 2013, je padlo nadpovprečno veliko padavin, zato je tudi šestmesečni indeks večinoma na mokri oziroma ponekod na zmerno mokri strani lestvice. Tudi v dvanajstmesečnem obdobju od maja 2012 do aprila 2013 je bilo v večjem delu osrednje in vzhodne Slovenije zelo mokro, v Z delu in na osrednjem Štajerskem pa zelo do zmerno mokro. Čeprav to obdobje zajema tudi poletno kmetijsko in hidrološko sušo 2012, je k visoki - mokri vrednosti indeksa, prispevalo zlasti zadnje šestmesečno obdobje, ko je v večjem delu Slovenije padlo bistveno več padavin kot je značilno za obdobje 1971-2000.

SPI6 (november 2012 - april 2013)

SPI12 (maj 2012 - april 2013)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,0 do -1,49	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,5 do -1099	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %